

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2024-0000798389

Datum
24 september 2024

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)
4

Aan
Van

Minister BZK
BFR/RTM

nota

Kamerbrief Integrale Overzichten Financiën gemeenten
en provincies 2024

Aanleiding

Hierbij ontvangt u de Kamerbrief met het Integraal Overzicht Financiën Gemeenten en het Integraal Overzicht Financiën Gemeenten. Deze geven een beeld van de financiële positie, inkomsten en uitgaven van decentrale overheden, alsmede het oordeel van de accountant over de jaarrekening over 2023.

Deze overzichten komen voort uit een toezegging die is gedaan tijdens het Eerste Kamerdebat op 11 mei 2021 over de verhouding centrale en decentrale overheden.¹ In 2022 is het overzicht voor gemeenten voor het eerst verzonden; daarbij is ook toegezegd dat deze jaarlijks wordt toegezonden.² Sinds 2023 wordt ook een overzicht voor provincies verzonden.

Het streven is om deze Kamerbrief te hebben verzonden vóór het commissiedebat over financiën decentrale overheden dat gepland staat op 1 oktober.³

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd om de brief, die mede namens de Staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst is, aan de Tweede Kamer te ondertekenen en deze brief tevens ter kennisname aan de EK te sturen.
- De brieven zijn ambtelijk afgestemd met Financiën en worden parallel aan de Staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst als medefondsbeheerder voorgelegd.
- Mocht u nog vragen hebben naar aanleiding van deze nota of de overzichten, dan kunt u die schriftelijk met ons delen. Wij bereiden voor het commissiedebat ook redeneerlijnen en Q&A's hierover voor.

Kern

- Met de integrale overzichten bieden we de Kamers in één document informatie die daarvoor op verschillende momenten tijdens het jaar werden gedeeld (ad hoc brieven, antwoorden op Kamervragen, Kamerbrief

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2021-2022, 35 925 B, nr. 20

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2022-2023, 36 200 B, nr. 10

³

https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2023A05941

verantwoording, Onderhoudsrapport Specifieke Uitkeringen⁴). Dit biedt overzicht en kan hiermee ook een agenderende werking hebben. De begeleidende Kamerbrief behandelt de belangrijkste punten.

- Gemeenten boekten de afgelopen jaren positieve exploitatieresultaten. Door het overschot en tegelijk stijgende investeringen, blijft de solvabiliteit (een belangrijke graadmeter voor de financiële gezondheid van gemeenten) rond de 40 procent, hoger dan enkele jaren geleden.
- Provincies boekten ook een positief exploitatieresultaat, maar zagen hun solvabiliteit dalen naar 73 procent, wat nog steeds een zeer gezonde solvabiliteit is.
- De overschotten bij gemeenten kunnen worden verklaard door:
 - Historisch hoge accressen van de afgelopen jaren.
 - De onduidelijkheid die bestond tussen het aankondigen van de nieuwe financieringssysteem eind 2021 en de invulling ervan in de VJN 2024. Gemeenten hebben mogelijk uitgaven uitgesteld, waardoor de middelen overbleven.
 - Achterblijvende uitvoeringskracht van gemeenten bij een snel gegroeid takenpakket, met veel incidentele opgaven (corona, ontheemden Oekraïne). Mede door de arbeidsmarktsituatie.
- De Kamerbrief gaat nader in op de signalen over de uitvoeringskracht en behandelt de belangrijkste punten uit de integrale overzichten op het gebied van de financiële positie, inkomsten, uitgaven en verantwoording.
- Ten slotte verwijst de brief naar de afspraken die gemaakt zijn in het overhedenoverleg in augustus dat het kabinet het Regeerprogramma, daar waar het medeoverheden raakt, samen met de koepels van decentrale overheden uitwerkt.
- Doel bij die uitwerking is om gedurende de regeerperiode afstemming te vinden en te houden over de balans in ambities, taken, middelen en uitvoeringskracht bij decentrale overheden, en over hoe Rijk en decentrale overheden gezamenlijk sturen op een aantal bepalende gezamenlijke opgaven.

Onze referentie

2024-0000798389

Datum

24 september 2024

Toelichting

Politieke context

- De Kamerbrief en de Integrale Overzichten zijn gedeeld met VNG en IPO.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief Integrale Overzichten Financiën Gemeenten en Provincies 2024	
2	Integraal Overzicht Financiën Gemeenten 2024	
3	Integraal Overzicht Financiën Provincies 2024	

⁴ Nu moet het Onderhoudsrapport Specifieke Uitkeringen volgens de Fwv nog vóór 1 juni naar de Kamer worden gestuurd. Dit gebeurt nu ook, in het Integraal Overzicht staat e.e.a. wel uitgebreider. De plicht wordt met de herziening uit de wet gehaald.

4	Afschrift kamerbrief Integrale Overzichten Financiën Gemeenten en Provincies 2024	
---	---	--

Onze referentie

2024-0000798389

Datum

24 september 2024